

398 cistická strana, FS a všetky ostatné teroristické organizácie. Rozpustená bola ÚŠB, ktorá podľa vzoru Gestapa zaviedla na Slovensku drastické spôsoby. Dôsledne sa odstránia všetky zbytky ľudáckeho nacistického režimu.

Uväznení bojovníci proti fašizmu, verní záujmom slovenského ľudu, boli prepustení. Zaisťujú sa všetci tí, ktorí spolupracovali s Nemcami proti slovenskému ľudu. Zrušené boli protižidovské zákony.

V našom boji postupovali sme spoločne s väčšinou sociálne-demokratických súdruhov, ktorí, ako my, viedli protifašistický boj. Tento spoločný boj vzájomným želaním vyústí v jednotu socialistického robotníckeho a roľníckeho hnutia na Slovensku a v jednotnú stranu pracujúceho ľudu.

Bratský český pracujúci ľud a inteligencia vedú národný boj za ešte ťažších podmienok a strašného útlaku. Pozdravujeme bojovníkov v Česku a vyslovujeme úprimné želanie, aby slovenský národ a český národ v zhode v novom spoločnom štáte vytvorili podmienky pre lepšiu a šťastnejšiu budúcnosť.

Súdruhovia! Súdružky!

Víťazstvo je na dohľad!

Spolu s Červenou armádou a spojeneckými armádami Anglicka, Ameriky, Číny, Titovými partizánmi, revolučným Francúzskom, novým Poľskom dobyjeme konečné víťazstvo.

Vstupujte do partizánskych oddielov a tvorte nové! Prihlasujte sa do našej slovenskej armády.

Podporujte vojakov a partizánov! Všetky sily sústreďte na posledný rozhodný úder!

Komunisti boli a budú predvojom národne-oslobodzovacieho boja!

Ostanú verní socialistickému programu!

Smrť fašizmu — slobodu národom!

Sláva víťaznej Červenej armáde!

Nech žije súdruh Stalin!

Sláva bojujúcim spojeneckým armádam! Sláva partizánom!

Sláva bojujúcej slovenskej armáde!

Komunistická strana Slovenska.

LAMS Martin. Zbierka letákov. Tlač. — „Cesta ke Květnu“, dok. 51, Praha 1965.

220

[1944, september 2.¹ Londýn.] — Intimát II. odboru čs. MNO so smernicou čs. ministra NO gen. S. Ingra pre postupné sústredenie povstaleckých jednotiek na stredné Slovensko, zaslanou rádiotelegraficky pplk. J. Golianovi do Banskej Bystrice.

Tajné.

Ovládnutí a udržení celého Slovenska je v této době nad Vaše síly a je odvislé od silné sovětské pomoci. Učiňte proto včas příslušná opatření k provedení Vámi navrženého plánu, t. j. soustředění jednotek zápolní armády do prostoru Zvolen—B.

¹ Příloha k čj. MNO 705 taj. — II. odbor 1944, odkiaľ citujeme Ingrovu smernicu, nie je datovaná. Niektoré ďalšie prílohy k tomuto číslu sú datované 2. 9. 1944. Odpis Ingrovho rádiogramu Game-Golianovi v slovenskej reči (obsahove totožný s citovaným intimátom) je datovaný 1. 9. 1944 (SÚA Praha, b S 40-3, zprávy odošlané Vítovi a Leyovi, fotokópia), zatiaľ čo odpis v českom znení (tamtiež, PMR-L, sign. Slov. nár. rada) má dátum 2. 9. 1944.

Bystrica—Brezno k obraně středního Slovenska. Rozptýlení sil na příliš velkém prostoru by mohlo vést k jejich postupnému vyřazování postupujícími Němci. Soustředění vojsk do středního Slovenska může být provedeno postupně, při čemž na hlavních osách a směrech musí být kladen pružný odpor ke zpomalení německého postupu. Předpokládám, že aspoň některé části polních divízií se k Vám probijí.

Leteckou pomoc bombardovací a stíhací žádáme a urgujeme na všech stranách. Rovněž dodání materiálu a posílení naší parabríádou.

Oddíly, které by byly odříznuity a nemohly dosáhnout prostoru soustředění, nechť působí jako partyzánské oddíly v týlu nepřítelē.²

Ingr.

VHA Praha. Západ I, HV Londýn, 9/5/1. Originál. Strojopisný priedpis.

221

1944, september 2. Moskva. — Zpráva msgre. Fr. Hálu, politického poradcu čs. vládného delegáta, zaslaná prostřednictvím čs. vojenskéj misie v SSSR rádiotelegraficky prezidentovi Benešovi do Londýna.

ZOE 090202-44

President republiky Dr. Beneš:

Situace vzniklá na Slovensku odporem proti okupaci objasnila nám značně i politickou hru v souvislosti se Slovenskou národní radou, o níž jsme Vám referovali. Pokusím se vylíčit situaci, jak se nám dnes jeví:

1. Náзву Slovenská národní rada a také Vojenská rada používají komunistē, kdežto názvu Ústřední národní výbor používají ostatní. Ferjenčík řekl Viestovi na přímý dotaz, že Vojenská rada žádná neexistuje, oni že užívají jen prostého označení „vojenské vedení“. Náзву „Národní rada“ se dle něho na Slovensku používá řidčeji než označení „Ústřední výbor“.¹

2. Komunistē svojí účastí v Národním výboru se snažili získat platformu, kterou by mohli plně ovládnout. Když přijel Šmidke a vylíčil jim celou přípravu

² Tieto smernice doplnil Ingr ešte toho istého dňa nasledujúcimi poznámkami: „Gama: Instrukci, ktorou jste dostal v našich depešich, považujte za všeobecnou směrnicí, ktorou musíte přizpůsobovat konkrétní situaci.

My zde neznáme přesně ani nynější sílu Vašich vojsk, ani jejich rozložení, ani sílu a situaci nepřítelē. V každém případě je nutno spolehlivě zajistit a udržet přístupy ze západu a jihu do vyhlédnutého prostoru soustředění.

Zahajte na vyhlédnutých pozicích opevňovací práce.

Shromažďujte materiál, pohonné hmoty, potraviny. Ingr.“

(SÚA Praha, PMR-L, sign. Slov. nár. rada.)

¹ Hálova zpráva doplňuje predchádzajúce Píkove depeše z druhej polovice augusta (viď najmä pozn. k dokumentu čís. 113 a dokumenty 170 a 171). Podobne ako Píka aj Hála celý rad otázok tendenčne skresľuje, najmä stanovisko vedenia ilegálnej KSS k Čatlošovi. Okrem toho sa tu javí markantná snaha ukázať v nepriaznivom svetle Slovenskú národnú radu a politiku slovenských komunistov. Zdá sa, že vážnu úlohu pri tom zohral aj Ferjenčík ako hlavný informátor Píku a nekomunistických členov vládnej delegácie. Nazdávame sa, že Hálova zpráva (ako vyplýva z prvej vety depeše, nebola pravdepodobne jediná) môže slúžiť ako prameň predovšetkým na skúmanie toho, na základe akých informácií sa benešovské kruhy orientovali v zložitej situácii pri vypuknutí povstania.